

PODSUMOWANIE

Wiele przyczyn składa się na to, że przedstawienie podjętej tematyki jest zadaniem trudnym. Należy przede wszystkim podkreślić, iż jest to problematyka złożona, mająca wiele aspektów oraz krzyżująca kwestie należące do dwóch działów prawa.

Obowiązek naprawienia szkody czy też zadośćuczynienia za doznaną krzywdę stał się w obowiązującym stanie prawnym najważniejszym środkiem mającym na celu wyrównanie pokrzywdzonemu szkody wyrządzonej przestępstwem. Obecna regulacja tego środka kompensacyjnego ma na celu takie ukształtowanie procesu, aby pokrzywdzony w jednym postępowaniu uzyskał zaspokojenie roszczenia bez konieczności wytaczania odrębnego procesu cywilnego. Obowiązek naprawienia szkody zastąpił powództwo cywilne, które po nowelizacji z 2015 r. zostało zlikwidowane w procedurze karnej, albowiem często pozostawało bez rozpoznania z uwagi na fakt, iż pokrzywdzony między innymi musiał wskazać wysokość żądanej kwoty. Ustawodawca, dostrzegając ten problem, postanowił tak ukształtować obowiązek naprawienia szkody, aby ten środek kompensacyjny w jak najpełniejszym zakresie zbliżony był do uregulowań kodeksu cywilnego w części dotyczącej szkody.

Ten normatywny zabieg należy ocenić jak najbardziej pozytywnie, ponieważ chroni pokrzywdzonego przed koniecznością występowania z odrębnym powództwem, udowadniania roszczenia oraz ponoszenia wpisów sądowych. Na organy procesowe został nałożony obowiązek ustalenia wysokości szkody, a na sąd obowiązek zasądzenia roszczenia w przypadku złożenia wniosku przez pokrzywdzonego w tym zakresie.

Przyjętym celem autorów niniejszej monografii było przedstawienie najważniejszych zagadnień i problemów, które powstają podczas praktycznego stosowania instytucji unormowanej w art. 46 § 1 kk. Proste przełożenie pojęcia szkody określonej w kodeksie cywilnym nie zawsze jest możliwe w realiach procesu karnego. Specyfika tych postępowań wymagała wyjaśnienia kwestii zakresu zastosowania poszczególnych instytucji kodeksu cywilnego w zestawieniu z czynem popełnionym przez oskarżonego. Orzekając obowiązek naprawienia szkody, sąd powinien wziąć pod uwagę tylko te składniki lub elementy szkody, które wynikły bezpośrednio z zachowania się sprawcy lub ze skutków popełnionego przestępstwa. W pracy podjęto próbę przedstawienia kryteriów jakimi powinien kierować się sąd, orzekając obowiązek naprawienia szkody czy też zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, aby w jak najpełniejszym zakresie zrekompensować pokrzywdzonemu zaistniałą stratę w związku z przestępczym działaniem sprawcy.